

Акт
лісопатологічного обстеження лісових насаджень філії «Південний лісовий офіс»
ДП «Ліси України», що потребують проведення заходів з поліпшення санітарного стану
лісів у 2025 році

14.05.2025 р.

м. Баштанка

Нами, головним лісопатологом ДСЛП «Херсонлісозахист» МАЄВСЬКОЮ Ксенією, начальником відділу нагляду та прогнозу ДСЛП «Херсонлісозахист» РУДЬ Раїсою, провідним інженером лісового господарства філії «Південний лісовий офіс» ДП «Ліси України» ТРИБРАТ Тетяною, лісничими філії «Південний лісовий офіс» ДП «Ліси України»: Привільненського лісництва РОГОВСЬКИМ Валерієм, Новобузького лісництва ЦУПРА Сергієм, Миколаївського лісництва ЧЕРЕДНІЧЕНКОМ Миколою, Березанського лісництва МЕЦ Надією, Маліївського лісництва КРИВОНОСЕНКОМ Володимиром, провели з 13.05.2025 року по 14.05.2025 року лісопатологічне обстеження лісових насаджень філії «Південний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (далі - Філія) з метою призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на загальній площі 139,6 га.

Таксаційна характеристика обстежених ділянок відповідно до Проектів організації та розвитку лісового господарства (таксаційний опис, відомості поквартальних підсумків) 2014 року, наведена в таблиці:

Лісництво (урочище)	номер кварталу	номер виділу	площа виділу, гектарів	номер підвиділу	Площа підвиділу,гектарів		Коротка таксаційна характеристика насаджень відповідно до матеріалів лісовпорядкування								категорія захисності
					загальна	площа, можлива для експлуатації	склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, куб. метрів на 1 га		
Новобузьке	14	2	14,0		14,0	14,0	6ВЗД4АКБ+КЛТ	44	0,7	3	13	14	95	3	
Новобузьке	14	3	15,0		15,0	15,0	4ДЗ6ВЗД+АКБ	38	0,7	3	10	12	60	3	
Разом:			29,0		29,0	29,0									
Маліївське	7	5	2,9		2,9	2,9	7ДЗЗЯЗЛ	45	0,65	2	14	18	90	3	
Маліївське	7	6	12,0		12,0	12,0	10ДЗ	45	0,7	3	11	14	80	3	
Маліївське	10	1	4,2		4,2	4,2	10АКБ	45	0,4	1	17	24	110	3	
Разом:			19,1		19,1	19,1									
Привільненське	59	5	4,0		4,0	4,0	10АКБ	30	0,6	2	11	14	60	3	
Привільненське	59	7	3,5		3,5	3,5	10АКБ	30	0,7	3	9	12	50	3	
Привільненське	59	9	4,7		4,7	4,7	10АКБ	30	0,6	1	13	16	80	3	
Привільненське	39	7	3,7		3,7	3,7	10АКБ	35	0,7	3	10	14	60	3	
Привільненське	68	2	12,0		12,0	12,0	6АКБ(19)ЗАКБ(22)ІГХГ	19	0,7	2	7	6	30	3	
Привільненське	79	10	12,0		12,0	12,0	10АКБ	18	0,7	3	5	6	20	3	
Привільненське	79	14	2,0		2,0	2,0	10АКБ	25	0,7	3	7	10	30	3	

Привільненське	42	5	7,4		7,4	7,4	10АКБ+ГЛЗ	25	0,8	3	6	8	30	3
Разом:			49,3		49,3	49,3								
Березанське	24	1	1,4		1,4	1,4	10СКР+АКБ	41	0,6	4	9	16	110	3
Березанське	24	2	5,1		5,1	5,1	ЗДЗЗКЛГЗЯЗЛІКЛТ	55	0,6	4	11	16	60	3
Березанське	26	2	4,7		4,7	4,7	6ВЗДЗВШПІАБЗ	30	0,7	3	9	16	35	3
Березанське	42	1	20,4		20,4	20,4	8СКР2ДЗ+КЛТ	30	0,6	4	7	16	65	3
Разом:			31,6		31,6	31,6								
Миколаївське	13	15	1,1		1,1	1,1	10Скр	32	0,8	4	7	16	100	3
Миколаївське	13	32	2,4		2,4	2,4	10Скр	32	0,7	4	7	16	95	3
Миколаївське	107	12	7,1		7,1	7,1	10Сз	55	0,75	3	15	24	190	2
Разом:			10,6		10,6	10,6								
Всього по Філії ВСП:					139,6									

З метою визначення причин виникнення патологічних процесів в лісових насадженнях Баштанського надлісництва Філії, призначення в них заходів з поліпшення санітарного стану лісів, було проведено лісопатологічне обстеження лінійним методом шляхом візуального обстеження стану дерев.

Обстеженням встановлено:

Представлені для лісопатологічного обстеження лісові насадження Філії характеризуються погіршенням санітарного стану внаслідок пошкодження дерев стовбуровими шкідниками та хворобами лісу, про що свідчать характерні симптоми та ознаки пошкодження, ураження, прояви шкідливих організмів на дереві або його частині, що впливають на здатність виконання ним життєвих функцій (фотосинтезу, всмоктування вологи та поживних речовин) та призводять до ослаблення дерев, зменшення приросту та послідовним всиханням.

Незважаючи на проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів, загальна площа насаджень всіх лісництв Баштанського надлісництва Філії з порушеною і втраченою біологічною стійкістю значно зменшилась, але не зникла зовсім.

Заплановані та відібрані в вибірку санітарну рубку, дерева всіх листяних порід (дуб, клен, ясен, акація та інші) IV – VI категорії стану, з інтенсивною суховершинністю від 2/3 крони до 100%, всиханням більше половини скелетних гілок по всій висоті крони, в невеликій кількості злами вершин, поодинокі дерева з дуго вигнутими зігнутими стовбурами, з нахилом нижньої та середньої частин стовбура понад 30 градусів від вертикальної осі, з підірваною кореневою системою, з локальним відшаруванням кори та пошкодженням стовбуровими шкідниками (заболонниками, вусачами, златками).

На ділянках з акацією білою будуть відібрані у вибірку санітарну рубку дерева суховершинні та сухостійні, з відхиленням стовбурів від вертикальної осі понад 30 градусів, вражені некрозно – раковими хворобами: з наростами – напівкулястими напливами на стовбурах й пухлини (ракові утворення більше, ніж на 2/3 периметра) – здуттями або потовщеннями на гілках і стовбурах, з глибокими тріщинами в комлевій частині, з поодинокими зламами та розколами стовбурів, з локальним відшаруванням кори, пошкоджені стовбуровими шкідниками – під корою личинкові ходи забиті трухою, що характерно для вусачів.

Крім дерев вражених стовбуровими шкідниками, по всіх лісництвах спостерігаються поодинокі листяні дерева уражені – східчастим раком, охоплені ними рани понад 2/3 периметра із заглибленням в середину (частіше в комелі) та з виходом плодових тіл дереворуйнівних грибів – трутовиків на різній висоті дерев, які є збудниками стовбурових гнилей листяних деревних порід. На ділянках виявлені поодинокі плодові тіла трутовика справжнього, який викликає білу мармурову ядро – заболонну стовбурову гниль та трутовика несправжнього, який викликає білу ядро-смугасту стовбурову гниль корозійного типу.

В Березанському лісництві квартал 24 виділ 1 та 2, квартал 42 виділ 1 та в Миколаївському лісництві квартал 13 виділ 15 та 32, квартал 107 виділ 12 – були оглянуті насадження сосни кримської та сосни звичайної. У вищезазначених лісництвах в хвойному насадженні, наявні дерева сосни IV – VI категорії стану: свіжі сухостійні, відмираючі, суховерхі більше половини довжини крони, взагалі з відсутнім верхом, з тріщинами в комелі, відсталі в рості, з механічними пошкодженнями кореневих лап або стовбурів розміром не менш як 2/3 периметра, з дуго вигнутими зігнутими стовбурами та поодинокі завислі дерева, з локальним відшаруванням кори на різній висоті стовбурів, данні дерева пошкоджені стовбуровими шкідниками (короїдами, вусачами та златками), а також було виявлено поодинокі додаткове живлення лубоїдами.

Крім того в Миколаївському лісництві квартал 107 виділ 12 насадження сосни звичайної та в Березанському лісництві квартал 42 виділ 1 насадження сосни кримської, пошкоджене низовою пожежею минулих років, що призвело до ослаблення та поодинокого відмирання деревостанів внаслідок цієї пожежі, а також заселення та пошкодження їх стовбуровими шкідниками (вусачами та златками). Дерев сосни, в більшості, із смоловиділенням по стовбурах, з обгоранням кореневих лап і кореневої шийки, висота нагару до 2 – 2,5 метрів.

Висновок:

Таким чином, в обстежених лісових насадженнях Баштанського надлісництва Філії відмічається пошкодження дерев пожежею (Миколаївське лісництво квартал 107 виділ 12 та Березанське лісництво квартал 42 виділ 1), стовбуровими шкідниками: короїдами (лубоїдами, заболонниками), вусачами, златками та із враженням насадження хворобами лісу (східчастий рак листяних порід, поодинокі стовбурові гнилі – викликанні дереворуйнівними грибами).

Довготривале знаходження насаджень в такому незадовільному санітарному стані призведе до виникнення масових осередків шкідливих організмів.

Характер всихання поодинокий та груповий, ступінь всихання слабка та середня.

На момент обстеження відведення лісових ділянок у вибіркову санітарну рубку проведено частково.

При проведенні вибіркового санітарного рубки в насадженнях Баштанського надлісництва Філії залишати дерева, які виконують важливі біоценологічні функції та щоб зменшення повноти насаджень не було нижче встановленого показника повноти згідно «Санітарних правил в лісах України».

Рекомендації та пропозиції:

1. В насадженнях, що втратили біологічну стійкість, пошкоджених стовбуровими шкідниками та вражених хворобами лісу, з метою недопущення розмноження та розповсюдження стовбурових шкідників та хвороб лісу у прилеглих насадженнях, здійснити заходи з поліпшення санітарного стану лісів із застосуванням найефективніших методів та технологій відповідно до вимог встановлених «Санітарними правилами в лісах України».

2. З метою поліпшення санітарного стану лісів, обстежені насадження потребують проведення **вибіркової санітарної рубки на загальній площі 139,6 га.**

3. ДСЛП «Херсонлісозахист» рекомендує лісовій охороні Філії здійснювати моніторинг за поширенням шкідників лісу та проводити наземні біологічні заходи боротьби із шкідниками лісу, а саме розвішування гнізд для птахів. В осередках розмноження комах-камбіофагів викладати зрубані дерева, які будуть пастками для шкідників і вилучатимуться після заселення їх шкідниками (ловильні дерева).

4. Заходи з поліпшення санітарного стану лісів виконувати згідно вимог «Санітарних правил в лісах України», затверджених постановою КМУ від 27.07.1995р. №555.

Акт складений в 3-х примірниках:

1. Південно міжрегіональному управлінню лісового та мисливського господарства
2. Філії «Південний лісовий офіс» ДП «Ліси України»
3. ДСЛП «Херсонлісозахист»

Додаток: фотофіксація.

Головний лісопатолог
ДСЛП «Херсонлісозахист»

Ксенія МАЄВСЬКА

Начальник відділу нагляду та
прогнозу ДСЛП «Херсонлісозахист»

Раїса РУДЬ

Провідний інженер лісового господарства
філії «Південний лісовий офіс» ДП «Ліси України»

Тетяна ТРИБРАТ

Лісничі філії «Південний лісовий офіс» ДП «Ліси України»:
Привільненського лісництва

Валерій РОГОВСЬКИЙ

Новобузького лісництва

Сергій ЦУПРА

Миколаївського лісництва

Микола ЧЕРЕДНІЧЕНКО

Березанського лісництва

Надія МЕЦ

Маліївського лісництва

Володимир КРИВОНОСЕНКО

Маліївське	70	1	4,2	4,2	4,2	1041,2	28	0,6	1	12	24	110	1
Результат			19,1	19,1	19,1								
Привільненське	50	5	4,0	4,0	4,0	1040,0	28	0,6	1	12	24	110	1
Привільненське	44	7	3,5	3,5	3,5	1041,5	28	0,7	3	2	12	26	1
Привільненське	54	9	4,7	4,7	4,7	1040,5	28	0,6	1	12	24	110	1
Привільненське	35	2	3,7	3,7	3,7	1040,5	28	0,7	3	2	12	24	1
Привільненське	65	2	12,0	12,0	12,0	1040,5	19	0,7	2	2	2	20	1
Привільненське	75	10	12,0	12,0	12,0	1040,5	18	0,7	2	2	2	20	1
Привільненське	79	14	2,0	2,0	2,0	1041,5	25	0,5	1	2	2	20	1